

## Verksamhet

Fifax Abp konkursbo

Eckerö

## Beslut enligt 51 § i djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland

Samtliga fiskar som befinner sig på Fifax Abp konkursbos anläggning på Industrivägen 115 i Eckerö kommer att avlivas, alternativt avyttras eller slaktas.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) kommer att fram till dess att fiskarna avlivas, avyttras eller slaktas att ombesörja att de får skötsel och foder.

Djurhållaren har genom konkursboförvaltare Robert Peldán getts möjlighet att yttra sig innan beslutet fattades.

## Motivering

Myndigheten anser att det enda sättet att försäkra sig om att fiskbeståndet tillhörande Fifax Abp konkursbo (nedan ”konkursboet”) inte utsätts för onödigt lidande är att avliva, alternativt avyttra eller slakta samtliga fiskar.

Fifax Abp försattes i konkurs 14.7.2025. Samma dag meddelade konkursboförvaltaren till ÅMHM att konkursboet inte hade några likvida medel och således inte hade förutsättningar att sköta konkursboets fiskar när väl lagret av foder och kemikalier tagit slut och när lönegarantin för personalen slutat gälla. Myndigheten erhöll även detaljerade uppgifter för hur och när konkursboet behövde leveranser av syre, kemikalier och foder samt för hur länge personalen hade arbetsavtalsförhållanden. Myndigheten fick också uppgifter om att konkursboet jobbade aktivt med att hitta köpare till verksamheten inklusive fiskbeståndet samt att förmå borgenärerna att skjuta till medel för att sköta verksamheten.

Efter konkursens inledande har ÅMHM inspekterat anläggningen 16.7.2025 och 31.7.2025. Myndigheten konstaterade på båda inspektioner att vissa brister som redan uppmärksammats vid tidigare inspektioner kvarstod. På inspektionen 31.7.2025 upptäcktes att fiskarna hade färskare bitskador i större utsträckning än tidigare. Den ökade aggressiviteten ansågs bland annat bero på den minskade fodermängden som fiskarna hade fått under de senaste två veckorna. Konkursboet ökade matningen därpå följande vecka.

ÅMHM och konkursboets företrädare har under hela tiden från konkursens inledande till dagens datum haft löpande kontakt varigenom konkursboet upplyst myndigheten, både skriftligen och muntligen, om de åtgärder som vidtagits för att sköta anläggningen, trygga fiskarnas välfärd, finna köpare och förhandla med borgenärer om ytterligare finansiering. Konkursboet har under denna tid fått finansiering för att trygga fiskarnas välfärd. Konkursboet har informerat myndigheten i bemötande 18.8.2025 att det har personal anställd till och med 22.8.2025. Detta upprepas i ett bemötande 21.8.2025. Konkursboet har vidare i bemötandet 21.8.2025 informerat att förhandlingar med intresserade köpare pågår, men att ingen gjort en konkret offert som skulle kunna godkännas av konkursboet och borgenärerna. I samma bemötande uppger konkursboet att det finns ett behov av att beställa foder för de större fiskarna, syre och lut i slutet av vecka 34. Konkursboet uppger att de själva beställt syre 20.8.2025.

Fiskar i en RAS anläggning behöver daglig tillsyn och deras vistelsemiljö är mycket sårbar och beroende av kontinuerlig tillförsel av syre och kemikalier, som exempelvis lut för att kontrollera pH-värdet. Fiskar som är svaga eller har dött behöver avlivas/bortskaffas flera gånger dagligen. Utan personal kommer fiskarnas behov inte kunna tillgodoses vilket utsätter dem för onödigt lidande. Om syre eller lut tar slut kommer fiskarna att självdö inom en kort tidsram vilket innebär kraftigt lidande, i synnerhet syrebrist leder till akuta problem och massdöd av fiskarna inom få timmar.

Personalens anställningsförhållande utgår 22.8.2025. Efter detta datum har konkursboet ingen personal som kan ta hand om fiskarna. Det innebär att senast 23.8.2025 kommer myndigheten att behöva verkställa åtgärder enligt 51 § djurskyddslagen för att garantera att det finns personal på plats som kan ta hand om fiskarna.

ÅMHM konstaterar att konkursboet från och med konkursbeslutet vid upprepade tillfällen endast kunnat presentera kortsiktiga lösningar för hur fiskarnas välfärd ska tryggas och de har inte kunnat ge myndigheten en tillförlitlig plan på hur länge det kommer att ta innan verksamheten säljs eller ytterligare finansiering inkommer. Enligt de beräkningar som myndigheten erhållit av konkursboet, och verifierat med externa leverantörer, kostar det mellan 100 000 – 150 000 euro att driva anläggningen varje vecka på en sådan nivå att fiskarna får tillräckligt med foder och omvårdnad så att de inte utsätts för onödigt lidande. En avlivning är resurs- och kostnadskrävande men trots detta anser myndigheten att en sådan process måste inledas så snart det är praktiskt möjligt. Myndighetens plan är att verkställa inledandet av avlivningsprocessen 25.8.2025. Anläggningens storlek och komplexitet är sådan att det måste finnas personal som är förtrogen med verksamheten på plats kontinuerligt för att tillse att anläggningen fungerar som den ska. Om det uppstår något fel i till exempel syretillförseln kan fiskarnas tillstånd bli kritiskt på mycket kort tid. I yngelavdelningen jobbar personal idag

dygnet runt för att övervaka ynglen. Det skulle vara oproportionerligt för myndigheten att bekosta personal och löpande kostnader, utöver det som direkt är nödvändigt för att trygga fiskarnas välfärd och verkställa en avlivning, för att hålla anläggningen i gång. Konkursboet har heller inte visat att de omständigheter som gör att fiskarna inte kan tas om hand är av tillfällig karaktär.

ÅMHH konstaterar vidare att det enligt den information myndigheten för närvarande innehar, inte finns några andra möjligheter än att avliva fiskarna. Anläggningen är i en restriktionszon enligt Livsmedelsverkets beslut om inrättande av en restriktionszon på grund av infektiös hematopoietisk nekros (IHN) (givet 22.6.2022). Zonen är visserligen preliminärt friförklarad<sup>1</sup> vad gäller bestämmelser om övervakning, utrotningsprogram och sjukdomsfri status för vissa förtecknade sjukdomar och nya sjukdomar men enligt Artikel 83 punkt c träder den preliminära friförklaringen i kraft 60 dagar efter offentliggörandet. Beslutet offentliggjordes den 4.7.2025 och enligt Livsmedelsverket träder friförklaringen i kraft tidigast 2.9.2025. Det finns inte någon anläggning inom zonen som kan ta emot ens i närheten av denna mängd fisk. Även om restriktionszonen upphävs konstaterar Fifax Abp:s tidigare VD Samppa Routhola på möten med myndigheten och konkursboförvaltaren att han inte anser det lönt att diskutera eventuell förflyttning/försäljning av levande fisk då det enligt honom inte finns någon som är villig att ta emot denna. Inte heller i någon av de hörandesvar som konkursboet lämnat in framför konkursboet att det finns några möjligheter att sälja fisken separat från hela verksamheten. ÅMHH har ställt muntlig förfrågan till fiskodlingsbolag på Åland vilket bekräftar Routholas ståndpunkt om att det inte finns intresse på marknaden för att överta levande fisk. Avlivningsprocessen beräknas dock pågå flera veckor och om myndigheten under denna tid får vetskap om någon som kan överta levande fisk efter att restriktionszonen har upphävts kan fisken komma att avyttras.

En avyttring kan även ske genom att någon under pågående avlivningsprocess köper hela verksamheten inklusive fiskar och då samtidigt tar över ansvaret för de fiskar som ännu inte avlivats. Konkursboet har dock arbetat aktivt i över en månads tid för att finna köpare och vid undertecknandet av detta beslut finns ingen överenskommelse. Det finns således inte förutsättningar att avvakta med att inleda en avlivningsprocess i väntan på ett eventuellt framtida köp.

Konkursboet föreslår i sitt bemötande 21.8.2025 att om en avlivning påbörjas så ska man börja med den näst minsta fisken och lägga de största fiskarna på rensimning så att de kan säljas. Konkursboet anför dock i samma bemötande att marknaden är saturerad och har inte när detta beslut undertecknas inkommit med

---

<sup>1</sup> i enlighet med Artikel 83 i KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) 2020/689 av den 17 december 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429

någon närmare information avseende hur en slakt och försäljning av slaktad fisk skulle kunna genomföras. Som ovan konstaterats kommer dock en avlivningsprocess pågå i flera veckor, och myndigheten kommer inom processen att göra bedömningen i vilken ordning fisken avlivas och om det finns förutsättningar att slakta en del av fiskbeståndet.

ÅMHH konstaterar för tydlighetens skull att enligt 64 § i djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland kommer eventuella intäkter från slakt eller försäljning så som beskrivs ovan i första hand att gå till att täcka myndighetens kostnader för åtgärder vidtagna enligt 51 § i samma lag. Kostnaderna kommer att avdras från den erhållna inkomsten och återstoden betalas till konkursboet.

Myndigheten kommer under tiden som avlivningsprocessen pågår tillse att den fisk som ännu inte avlivats får foder och omvårdnad.

#### **Laghänvisning:**

*Om det behövs av djurskyddsskäl, får tillsynsmyndighet med avvikelse från 48 och 49 §§ vidta omedelbara åtgärder för att trygga djurs välbefinnande. I detta syfte kan djuren ges skötsel, foder eller annat som är nödvändigt för deras välbefinnande. Djur kan även flyttas för vård på annan plats eller, om detta inte är möjligt eller ändamålsenligt, avlivas, sändas till slakt eller säljas till gängse pris.<sup>2</sup>*

*Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Djurens hälsa skall främjas och hänsyn skall tas till djurens fysiologiska och beteendemässiga behov. Djuren skall dessutom ges möjlighet till naturligt beteende. Det är förbjudet att utsätta djur för onödigt lidande. Med onödigt lidande avses lidande som inte står i proportion till den nytta som erhålls. Med nytta avses endast nytta för djuret i fråga eller en godtagbar samhällelig nytta.<sup>3</sup>*

*Djur skall ges tillräckligt med lämplig föda, vätska och skötsel samt ges tillräcklig tillsyn. Djur som är i människans vård får inte överges.<sup>4</sup>*

*Djur skall behandlas väl och med fasta skötselrutiner samt skyddas mot onödigt lidande, stress och sjukdom. De skall hållas och skötas i en god miljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt. De får inte i onödan skrämmas eller skärras upp.<sup>5</sup>*

*Djuren skall hållas så att tillsyn kan ske utan svårigheter och på ett betryggande sätt. Tillsynen skall normalt göras minst en gång per dag. Nyfödda, sjuka eller*

---

<sup>2</sup> Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland, 51 §

<sup>3</sup> Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland, 3 §

<sup>4</sup> Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland, 6 §

<sup>5</sup> Djurskyddsförordning (1998:96), 1 §

*skadade djur och djur som betar sig onormalt skall ses till oftare. En individuell inspektion av djuren skall göras om en allmän inspektion visar att det är nödvändigt. Upptäcks något onormalt skall åtgärder omedelbart vidtas för att utreda och avhjälpa situationen.<sup>6</sup>*

*Djur skall dagligen ges foder av god hygienisk kvalitet i tillräcklig mängd och av lämplig struktur. Fodergivan skall garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel. Plötsliga förändringar i födans sammansättning eller födomängder bör undvikas.<sup>7</sup>*

*Djurägaren eller -innehavaren skall betala de kostnader som föranleds av åtgärder enligt 49 och 51 §§. Om åtgärder som vidtagits enligt nämnda paragrafer har inbringat någon inkomst skall kostnaderna avdras från den erhållna inkomsten och återstoden betalas till djurägaren eller -innehavaren. Kostnader som föranleds av åtgärder enligt 51 § kan av särskilda skäl i första hand betalas av landskapet. Djurägaren eller -innehavaren ansvarar dock för den slutliga betalningen av kostnaderna enligt 1 mom. Kostnader som avses i denna paragraf får indrivnas utan dom eller beslut i den ordning som bestäms om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg. Om kostnaderna inte kan indrivnas ersätts de av landskapets medel.<sup>8</sup>*

## Hörande

Enligt 52§ i djurskyddslagen skall djurägaren eller -innehavaren beredas möjlighet att yttra sig, innan åtgärder enligt 51 § vidtas, endast om denne kan anträffas omedelbart.

Ett hörande sändes till konkursboförvaltaren per e-post redan 18.7.2025. Hörandetiden gick ut den 21.7.2025 kl. 15. Ett bemötande undertecknat av konkursboförvaltare Robert Peldán och Heidi Malmberg inlämnades till ÅMHM. I bemötandet framgick statusen på anläggningen (foder, kemikalier, personal) samt information om att konkursboet begärt in offerter från potentiella köpare. I bemötandet framgick att konkursboet kunde säkerställa fiskarnas välfärd fram till och med 28.7.2025. Konkursboet begärde tilläggstid för att komma in med ett nytt bemötande. Efter detta har hörandetiden kontinuerligt förlängts och konkursboet har inkommit med skriftliga bemötanden 23.7.2025, 30.7.2025, 4.8.2025 (två stycken), 1.8.2025, 8.8.2025, 12.8.2025, 18.8.2025 och 21.8.2025. I samtliga bemötanden har konkursboet redogjort för statusen på anläggningen samt status på de förhandlingar som förts med potentiella köpare. Konkursboet har även

---

<sup>6</sup> Djurskyddsförordning (1998:96), 2 §

<sup>7</sup> Djurskyddsförordning (1998:96), 3 §

<sup>8</sup> Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland, 64 §

angett i varje bemötande ett sista datum under vilket konkursboet har kunnat garantera fiskarnas välfärd. I bemötandet som inlämnades 18.8.2025 har konkursboet meddelat att de har personal anställd och kan garantera fiskarnas välfärd till och med 22.8.2025 och detta upprepades i bemötandet 21.8.2025.

### **Avgift och kostnader**

För handläggning av ärendet uppbärs en avgift om 90 euro per arbetad timme enligt avgiftstabell 9 i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Taxan finns på [amhm.ax/avgifter](http://amhm.ax/avgifter).

Djurägaren eller -innehavaren skall enligt 64§ i djurskyddslagen betala de kostnader som föranleds av åtgärder enligt 49 och 51 §§. Om försäljningen av djuren har inbringat någon inkomst kommer kostnaderna att avdras från den erhållna inkomsten och återstoden betalas till djurägaren eller -innehavaren.

Samtliga kostnader debiteras separat.

### **Tillämpade rättsnormer**

Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland  
Djurskyddsförordning (1998:96)  
Förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland

### **Besvär**

Besvärсанvisning bifogas. Detta beslut ska tillämpas trots sökande av ändring, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Peter Holm, myndighetschef  
Beslutande

Erica Danielsson, sektionschef  
Föredragande

Annett Pfeifer, praktiserande veterinär  
Föredragande

*Bilagor:*

1. Besvärsanvisning